

A meitat del segle XVIII es produí un terratrèmol que afectà greument Lisboa, la capital portuguesa, que causà moltes morts i danys materials i que, també, modificà la configuració geogràfica del sud-oest de la península Ibèrica. Els pescadors catalans i valencians que hi feinejaven, van crear unes instal·lacions on guardar els ormeigs per pescar i salar el peix, la sardina, que calia vigilar quan s'acabava la temporada de pesca. La primera persona que anà a viure com a guarda en una petita península, encara sense nom, depenent del municipi de la Redondela, va ser el mataroní Josep Faneca l'any 1757, considerat el primer habitant d'aquell nou raval que anys a venir seria la Figuereta i, anys després, Isla Cristina, a la província d'Huelva. Manuel Cusachs i Corredor, periodista i historiador mataroní, rememora l'esdeveniment del qual ja fa dos-cents cinquanta anys.

ISLA CRISTINA. DOS-CENTS CINQUANTA ANYS DE L'ARRIBADA DEL MATARONÍ JOSEP FANeca I ZARAGOZA (1757-2007)

El dia 1 de novembre de l'any 1755 va tenir lloc un devastador terratrèmol, amb epicentre a la capital portuguesa de Lisboa, que va afectar la geografia del sud-oest peninsular. Fruit del terratrèmol, un illot de la zona peninsular quedà unit al continent, formant una petita península. Hi ha pocs documents d'aquella desgràcia. Un d'ells, és el del sacerdot i filòsof Antonio Jacobo de Barco que, pel maig de 1756, mig any després, va escriure:

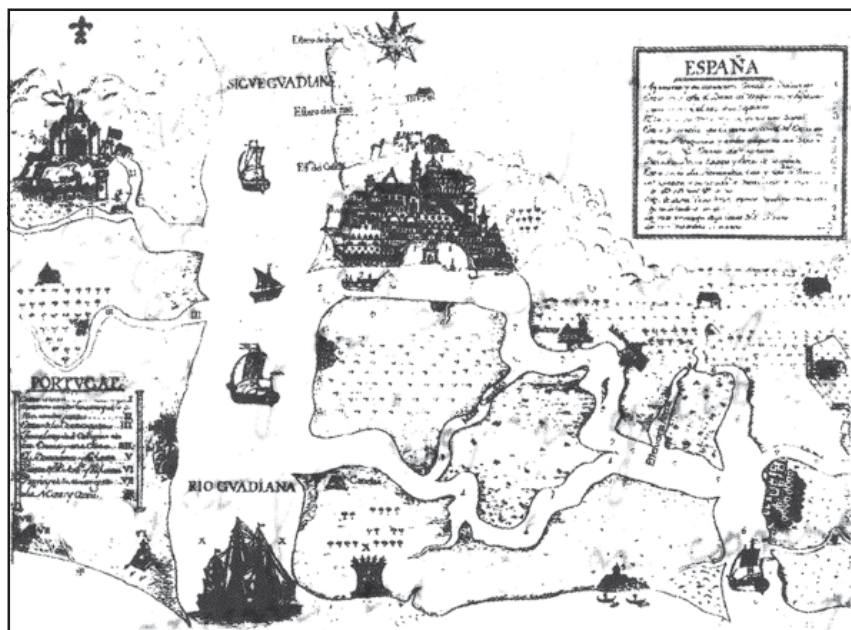
«Principió por un ruido grande subterráneo, acompañado por un estruendo violento de edificios [...] y esto duraría como un minuto. Haviendo sossegado por breves instantes, repitió el ruido mucho más espantoso, siguiéndole un movimiento de ondulación, ó ázia arriba, y con ella saltaban las mas fuertes torres y edificios. [...] Entre todos los efectos físicos del terremoto, ninguno hay más peligroso, y más horrible, que la agitación que causa en las aguas [...]. Diferentes veces avanzó el oceano sobre las costas con increíble violencia, y se bolví a repetir con la misma, disminuyéndose uno y otro movimiento con cierta proporción.» Vicente López, que publica la relació d'Antonio Jacobo del Barco, precisa que es va produir «aquel fenómeno natural que hoy conocemos con el nombre de tsunami».¹

Els efectes d'aquella catàstrofe van commoure tota la península. També es va conèixer a Mataró. Pocs dies després de la desgràcia, l'Ajuntament de la nostra ciutat, reunit en sessió plenària, prendria un acord de solidaritat i de condol amb els damnificats, organitzant rogatives. El text de l'acord –redactat en un llenguatge apocalíptic, inquisitorial, propi de l'època–, fou el següent:

«En atención a las noticias ciertas que se tienen de los estragos hechos por el terremoto sucedido en Lisboa, Ayamonte, Cádiz y otras partes de la Península, en que ha perecido una grande multitud de personas y se han arruinado muchas casas, abriéndose en algunas partes la tierra, el qual se ha ohido también en algunos pueblos de este Principado, manifestándose con esto el visible castigo de la Divina Majestad a fin de aplacar su justa indignación: Ha acordado el Ayuntamiento hacer públicas rogativas, exponiéndose el Santísimo en la Parroquial iglesia de esta dicha ciudad, desde las quatro a las cinco horas de la tarde, por ahora nueve días consecutivos, asistiendo en ellas el Ayuntamiento, y pasando aviso a las Comunidades para que hagan también sus correspondientes rogativas y pidiendo a la de los Carmelitas Descalzos y Capuchinos que en

Plànol d'Isla Cristina i els seus entorns.
Extret de la monografia
150 linajes isleños,
de Jesús Bogarín Díaz (Huelva 2006).

uno de los dichos nueve días asistan en comunidad a la dicha Parroquial Iglesia, en la citada hora, para concurrir con dichas rogativas, enviándose por eso a todas las iglesias la cera que sea conveniente y supliéndose a fondos de la ciudad su gasto y lo demás necesario para el referido efecto que tanto se interesa el común, como los particulares y en todas las poblaciones que deben tener el referido castigo, e implorar la Misericordia Divina.»²

PRESÈNCIA DE PESCADORS CATALANS

La presència de pescadors catalans i mataronins per aquelles aigües de l'antic Regne de Sevilla, ja feia anys que era una realitat. L'historiador Carlos Martínez Shaw afirma que ja hi eren en el primer terç del segle XVIII.³ Vicente López Márquez diu que fou «en torno al año de 1723».⁴

Joaquim Llovet també ho deixa documentat quan diu que «Els pescadors de Mataró no es limitaven a feinejar a les mars locals, sinó que sovint també ho feien en mars llunyanes. L'any 1773, l'inspector de matrícules, Manuel Zalvide, ja informà que els pescadors de Mataró, Canet i Torredembarra havien fomentat la pesca i la salaó de la sardina a Ayamonte (Huelva), on cada any, formant companyies, s'hi traslladaven per Sant Pere i en tornaven per la Pasqua de Resurrecció. Era el que en deien el "negoci d'Ayamonte", en el qual s'esmerçaren molts cabals. Els pescadors prenién diners a préstec, en qualitat de mota per a realitzar aquella campanya. Igualment, salaven o feien salar peix comprat a mariners i pescadors d'aquella mateixa contrada».⁵

L'any 1748 hi ha un plet entre la Confraria de Sant Elm de Mataró contra el també mataroní Salvador Carreras, a qui se li exigeix que pagui «un cuartón» dels beneficis obtinguts en els seus viatges comercials a la zona d'Ayamonte i Montegordo. Se'l considera com el primer comerciant d'Isla Cristina, on actualment hi ha una ria amb el seu nom.⁶

NAIXEMENT DE LA POBLACIÓ

Superat el terratrèmol del 1755, els pescadors catalans i mataronins, i també els valencians, per poder seguir feinejant en el mar i fer la salaó del peix en terra ferma, determinaren d'establir-se a «esta Ysla de arena entre los esteros e islotes y marismas», segons ha escrit el pare Josep Miravent, d'ascendència sitgetana, primer sacerdot de la nova parròquia de La Higuera i també el primer cronista de la seva història, l'any 1824.

El pare Miravent explica que «un valenciano llamado Arnau, natural (según me dixerón) de Canet de Mar, patrón de una de las compañías, y sucesivamente fueron formando otras en el mismo año» va ser qui va posar la primera barraca –choza– l'any 1756, un any després del terratrèmol i un any abans de l'arribada del nostre Josep Faneca. Continua explicant que els pescadors forasters «luego que llegaba la Pascua de Navidad, se regresaban a sus países, quedaban las chozas desamparadas, y a su regreso en el mes de Agosto siguiente, las hallaron casi destruidas con las incursiones de los ganados que pasaban por esta Ysla, y tal vez de los pescadores y ganaderos, que se servían de los juncos para el fuego [...] no era ya prudencia, dexas enteramente abandonada esta nueva colonia, en los meses de la ausencia de los interesados, a las invasiones de los ganados y pastores, y mucho más cuando en las chozas se encerraban utensilios interesantes y de valor, y las reconversiones que hacían a los ganaderos para que respetasen sus intereses eran enteramente desatendidas. Así resolvieron dexas un guarda de

entre ellos mismos, para que custodiase sus chozas y efectos hasta su regreso en el verano siguiente. Quedóse con este objeto en el año de mil setecientos cincuenta y siete José Faneca, natural de Mataró, quien había venido por primera vez agregado a una compañía. Viéndose este en el desierto de esta playa, solo, ocioso, sin agua siquiera, y en la dura necesidad de caminar media legua para conseguirla: se resolvió a hacer una excavación, para experimentar, si en efecto la encontraría potable. Con mui poco trabajo hizo un pozito casi al pie de una Higuera pequeña, encontrando agua a menos de dos varas de profundidad, de la que no sólo se sirvió él, sino que también pudieron proveerse después todas las Compañías y trabajadores. ¿Quién creería que de este sencillo acontecimiento resultaria después dársele a esta Población el nombre de Higuerita?». ⁷

Els patrons també es preocuparen de les necessitats espirituals dels seus treballadors, i van erigir una humil capella en una barraca. L'esmentat pare Josep Miravent ho explica amb detalls, ressaltant, entre altres coses, que la imatge de la Mare de Déu del Roser la va dur de Mataró Salvador Casanovas l'any 1789. ⁸

La Higuerita, a principis del segle XIX, pertanyia al municipi i a la parròquia de la Redondela. L'any 1821, l'Ajuntament constitucional va aprofitar l'avinentsa del nou règim polític per insistir sobre el nomenament de parròquia per a la capella de la Higuerita i de rector el pare Josep Miravent, segons ha escrit en David Jou, que afegeix que el rector de la parròquia de la Redondela «s'hi va oposar de tal manera que, els tants anys esperat nomenament de Parròquia, no va arribar al seu destí fins al dia 7 de gener de 1823». ⁹

I, en el terreny polític, va passar una situació semblant, fins que l'any 1799 la Redondela, «per principis polítics», segons explica David Jou en el treball esmentat, va nomenar un alcalde de la Higuerita a fi que junts governessin els dos pobles. També explica David Jou que l'any 1801 el comandant de Marina d'Ayamonte, d'acord amb la Reial Ordre de 1788, va establir una subdelegació de Marina a la Higuerita, nomenant per a aquest servei el mataroní Salvador Casanovas, amb l'encàrrec que administrés el veïnat, impedís l'estada dels dessertors de la Reial Armada i, al propi temps, interferís la presència de qualsevol altra jurisdicció o justícia que no fos la de Marina, considerant que l'illa pertanyia a la Corona.

Josep Faneca i Zaragoza té l'honor de ser considerat com el fundador d'Isla Cristina, però

allí s'hi desplaçaren altres mataronins que, com ell, s'hi van instal·lar i integrar definitivament.

Avui, dos-cents cinquanta anys després que Faneca s'hi quedés a residir amb la seva família, encara hi ha illencs que tenen, amb orgull, el seu cognom mataroní i català. Són els Cabot, Llavina, Roselló, Casanovas, Layret, Carreras, Puig, Feu, Serra, Farrera, Camps, Juncadella, Puigvert, etc. ¹⁰ I que s'enorgulleixen.

QUI ERA JOSEP FANECA

Josep Faneca i Zaragoza poc s'imaginava que el seu trasllat permanent a aquelles terres desertes de l'antic regne de Sevilla, properes a la desembocadura del Guadiana, el convertiria en fundador, en referent, del naixement de tot un poble. Per això, val la pena veure qui era. Vegem les dades que hem trobat als registres sacramentals de la parròquia de Santa Maria de Mataró, conservats al Museu Arxiu de Santa Maria.

Els pares del nostre personatge foren Josep Faneca, fill d'un altre Josep Faneca, natural de Barcelona, d'ofici mestre de cases, el qual es casa amb Maria Zaragoza, vídua de Pau Puigvert, filla d'Antoni Zaragoza, traginer, i de Cristina. Es casen a la parròquia de Santa Maria de Mataró el 20 de gener de 1712. ¹¹

Quasi quatre anys després, neix el nostre Josep Faneca, el 3 de febrer del 1715; li posaren els noms d'Isidre, Pere i Josep. ¹²

Josep Faneca i Zaragoza, jove mariner, l'any 1736, als 21 anys, es casa amb Maria Buixó i Saurí, que en tenia 23, a Santa Maria de Mataró. Ella era filla de Joan Baptista Buxó, menor, mariner, i de Maria Saurí, donzella. ¹³

El matrimoni Faneca-Buixó va tenir quatre fills nats a Mataró. El primer deuria morir poc després de néixer, ja que no hi ha dades en el llibre de Baptismes, tot i que consta en el d'Òbits, amb data del 24 de gener de 1740. ¹⁴ Els tres fills restants foren Maria (1741), ¹⁵ Madrona (1744) ¹⁶ i Maria Teresa (1749). ¹⁷ Un cop instal·lats a Monte Gordo (Portugal), neixen dos fills més, Maria Francesca (1755) i Josep (1757), i tres anys després neix la darrera filla, Salvadora Rosalia (1760) a Ayamonte. ¹⁸

Al marge de la pàgina corresponent al document del seu matrimoni, hi ha una nota escrita en llatí que diu: «Fides per fexas die 28 juli 1754».

L'anotació demostra que va demanar un certificat de matrimoni i la data ens permet especular que fou poc abans de traslladar-se amb la família a les costes atlàntiques, primer a Monte Gordo, com ja hem dit, l'any 1755 i, després, a un lloc que s'anomenaria La Figuereta.

IMATGE DE LA MARE DE DÉU DEL ROSER

El pare Josep Miravent ha deixat escrit que la veneració per a aquesta imatge té el seu origen gràcies al mataroní Salvador Casanovas, que la va portar de Mataró l'any 1789. Des de llavors, cada any, el 7 d'octubre, es celebren les «Fiestas del Rosario» i la imatge que –segons la tradició va anar de Mataró a Isla Cristina– és treta en solemne processó pels carrers de la població. La «Virgen del Rosario» és patrona i alcaldessa perpètua d'Isla Cristina.

Salvador Casanovas l'any 1801 fou nomenat pel capità de fragata de la Real Armada, Don Ricardo Darrac, que s'encarregués del control municipal de la Real Ysla.¹⁹

HERÀLDICA

La configuració de l'escut heràldic d'Isla Cristina està constituïda per una trilogia, un pou, una figuera i un parell d'embarcacions de pesca, símbols

estretament lligats al seu origen. El pou és el que va fer el nostre Josep Faneca al costat d'una tendra figuera que propicià el naixement del poble, i els vaixells de pesca representen la principal activitat laboral i comercial, que era i és la pesca de la sardina i la tonyina i la seva salaó, que ha marcat industrialment i comercialment el lloc. L'escut té al damunt una corona reial com a conseqüència de la seva vinculació amb la Casa reial espanyola.

EL CANVI DE NOM

Hem vist com, a partir de la presència de Josep Faneca, es formava un incipient nucli urbà que adoptaria la toponímia catalana de La Figuereta per passar a castellanitzar el terme pel de La Higerita i que, a partir de l'any 1834, es diria ja definitivament Isla Cristina. Vegem el perquè d'aquest canvi gràcies a l'aportació de David Jou i Andreu, un historiador de Sitges que coneix molt bé el passat d'aquella població a causa de la nombrosa presència de naturals de la seva població. El canvi va ser per l'ajut que la població va rebre de la reina Maria Cristina, a causa de l'epidèmia de còlera del 1833 i, en agraïment, es va sol·licitar d'anomenar la població, a partir de llavors, amb el nom d'Isla Cristina.²⁰

RELACIONS MATARÓ - ISLA CRISTINA

Durant molts anys, aquesta relació històrica entre Mataró i la ciutat atlàntica d'Isla Cristina va quedar relegada només pels historiadors d'aquí i d'allà. Més de dos segles de silenci no han impedit que, finalment, aflorés el desig de recuperar la memòria històrica i abonar la investigació dels lligams històrics, humans i sentimentals, i d'afavorir els vincles d'apropament, de recuperar el temps perdut i posar les bases d'una relació més estable.

No seria fins a meitats del segle xx quan el tema comença a saltar a la llum pública. Pel juliol de 1957 surt al periòdic *Mataró* un article titulat «Isla Cristina, joya de la Andalucía Atlántica, nuestra hermana», signat per THEMIS. Podria ser que fos aquest el primer escrit periodístic mataroní sobre les arrels mataronines de la població d'Huelva. Però quan realment el tema comença a agafar cos és a partir de l'any 1963, quan l'historiador mataroní Josep M. Colomer i Panadero es desplaça a Isla

Escut d'Isla Cristina.

Extret de la monografia *Memoria sobre la fundación y progresos de la Real Isla de la Higerita*, obra de José Miravent (Isla Cristina 2006).

Cristina, i després de la visita publica al periòdic *Mataró* un extens escrit titulat «En 1755, por sus intrépidos marineros, Mataró funda Isla Cristina». Visità la població, i parlà amb el director de la publicació *La Higuera*, Juan Bautista Rubio, i amb la seva esposa Dolores Milà Borrell, de cognoms ben catalans. Seguidament, fou rebut per l'alcalde de la població, Juan Mirabent, important industrial conserver i, aleshores, procurador a Cortes. En el seu reportatge fa una descripció poètica, amorosida i abundant de la població onubense. I parla de la necessitat d'estreñer els llaços entre les dues ciutats. Se'l pot considerar com l'impulsor del retrobament entre Mataró i Isla Cristina.

L'any 1966 és important pel que fa a la intensificació de les relacions de les dues ciutats, quan el mes d'agost s'hi desplaça una representació de l'Ajuntament de Mataró en la persona del tinent d'alcalde senyor Josep M. Fàbregas i Carrau, el qual seria nomenat «Huésped de Honor». I l'alcalde de Mataró, Pedro Crespo, «Concejal Honorario».²¹

Poques setmanes després la nostra ciutat, a través d'un acord municipal, aprova donar el nom de plaça Isla Cristina a una nova plaça situada al barri de Cerdanyola, davant mateix de la parròquia de Maria Auxiliadora. L'Ajuntament d'Isla Cristina havia pres, el mes de març del mateix any, l'acord de donar el nom de Mataró a un dels seus carrers.²²

L'any 1970 surt publicat el llibre *Historia de Isla Cristina. Biografía sentimental*, treball de José Sosa Rodríguez. L'estudi conté un escrit de l'alcalde d'Isla Cristina Emiliano Cabot i del de Mataró Pedro Crespo, on es remarca les arrels catalanes i mataronines de la població andalusa.

És en aquests anys, gràcies als bons oficis de Josep M. Colomer, quan els contactes s'estableixen al màxim nivell entre els dos ajuntaments. Prova del que diem és que, pel mes d'abril de 1971 la ciutat de Mataró, a través d'un acord del ple municipal, aprovà de concedir la Medalla d'Or de la ciutat a Isla Cristina.²³ I cinc anys després l'Ajuntament d'Isla Cristina, en reciprocitat, acorda també lliurar la Medalla d'Or de la ciutat a la de Mataró. Va ser el 5 de març de 1976.²⁴

A partir d'aquí, les relacions es tornarien a ensopir, bo i mantenint-se al ralenti, i així veiem com l'any 1987 l'alcalde d'Isla Cristina visita Mataró; i, en el mateix any, es desplaça a Mataró la Coral Padre Miravent, i l'any 1994 ve a Mataró la Banda de Música d'Isla Cristina.

L'alcalde de Mataró senyor Joan A. Barón, pel juny de 2006, va ser convidat per l'Ajuntament d'Isla Cristina a participar en els actes commemoratius del seu 250 aniversari de la fundació de la població.

I, finalment, deixem constància d'una altra mostra que ens parla de les arrels mataronines i dels lligams genealògics dels seus orígens avui dia, com és el cas que, arran de les darreres eleccions municipals del 2007, surt elegida alcaldessa la senyora Mª Luisa Faneca López.

Els llaços entre Mataró i Isla Cristina, històrics, genealògics i sentimentals, subratllen la conveniència d'estreñer les relacions entre les dues poblacions. Ben segur, que l'historiador Josep M. Colomer, impulsor d'aquesta relació, ho veuria amb bons ulls.

Manuel Cusachs i Corredor

NOTES

1.- VICENTE LÓPEZ MÁRQUEZ, *Isla Cristina. Por los caminos de la historia* (Universidad de Huelva 1996). Reprodueix un fragment del llibre d'Antonio Jacobo del Barco, *Sobre el terremoto de primero de noviembre de 1755*.

2.- Arxiu Comarcal del Maresme (=ACM), Acords de l'Ajuntament de Mataró, llibre 14, 17 de novembre de 1755, f. 9.

3.- CARLOS MARTÍNEZ SHAW, al «Prólogo a la edición castellana» del llibre *Catalanes en Isla Cristina*, de DAVID JOU ANDREU, editor, Rafael López Ortega, col·lecció «Cuadernos de Isla Cristina» (Isla Cristina 1995), 10. «En estos años (siglo XVIII), efectivamente, la presencia catalana en la costa onubense estaba ya plenamente consolidada, si damos crédito

al administrador de la renta de la sal de Ayamonte, que nos revela que en 1730 hay que constatar la frecuencia de las embarcaciones catalanas y valencianas que venían a cargar a estas costas y las inmediatas del reino de Portugal de atún y sardinas, beneficiando muchas estos géneros en el distrito y con sal de aquel reino».

4.- «En torno al año de 1723, comenzaron a llegar los traficantes de la salazón catalanes, a las costas próximas a la desembocadura del río Guadiana en busca de sardina», LÓPEZ MÁRQUEZ, *Isla Cristina*, 33.

5.- JOAQUIM LLOVET, *Mataró. Dels orígens de la vila a la ciutat contemporània*, Caixa d'Estalvis Laietana de Mataró (Mataró 2000), 220.

6.- JOSÉ Mª COLOMER, «Referencia histórica de la fundación de Isla Cristina», *Mataró*, 13 de maig de 1967, 35.

7.- JOSÉ MIRAVENT, *Memoria sobre la fundación y progresos de la Real isla de la Higuera*, Diputación Provincial de Huelva (Huelva 2006), 25-27.

8.- «En el año de mil setecientos ochenta y nueve, habiendo obtenido antes permiso del Exmo. Señor Arxobispo de Sevilla D. Alonso Llanes y Arguelles se labró al lado del norte de la Yglesia colateral al Evangelio del altar mayor, una Capilla, para colocar en ella una imagen de vestido con el título de N.S. del Rosario, y de poco mas de una vara de estatura, cuya festividad se comenzó a celebrar desde entonces con la solemnidad posible. Esta Ymagen la traxo de Mataró D. Salvador Casanovas». MIRAVENT, *Memoria*, 37.

9.- DAVID JOU I ANDREU, *Els sitgetans a Isla Cristina*, Grup d'Estudis Sitgetans (Sitges 1982), 64.

10.- JOU, *Els sitgetans*, 149.

11.- Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró (MASMM), Llibre de matrimonis, núm. 4 (1694-1719), f. 168.

12.- MASMM, Llibre de baptismes, núm. 10 (1705-1713), f. 225.

13.- MASMM, Llibre de matrimonis, núm. 5 (1719-1740), f. 223.

14.- MASMM, Llibre d'òbits, núm. 1 (1716-1743), f. 225.

15.- MASMM, Llibre de baptismes, núm. 15 (1737-1743), f. 203.

16.- MASMM, Llibre de baptismes, núm. 16 (1744-1749), f. 10.

17.- MASMM, Llibre de baptismes, núm. 16 (1744-1749), f. 260.

18.- JESÚS BOGARÍN DÍAZ, *150 linajes isleños* (Universidad de Huelva 2007), 230.

19.- MIRAVENT, *Memoria*, 46.

20.- «L'any 1833 és un any memorable en la història de la Higuera. En el mes de setembre, una gran epidèmia de còlera que s'havia estès per bona part de l'Europa, passà a Oporto per propagar-se, d'allí, per tot el país veí gràcies a la guerra civil que patien els portuguesos. L'epidèmia arribà a Villa Real de Santo Antonio, població portuguesa situada a la desembocadura del Guadiana. D'allí passà a Ayamonte i, per fi, malgrat totes les precaucions, el dia 26 d'aquell mes varen registrar-se a la Higuera les primeres morts produïdes per aquesta enfermetat, que va afectar set-centes persones, cent vint-i-quatre de les quals van morir-ne.

La terrible situació es presentava encara més dramàtica a la Junta de Sanitat, per la manca de mitjans amb què auxiliar els malalts i desvalguts. Tota era poca cosa per lluitar contra aquella epidèmia que els amenaçava fins que, finalment, van recórrer a disposar del fons públic i a implorar la protecció de la reina Maria Cristina. La reina regent va socórrer el poble de la Higuera amb quinze mil rals i el capità general d'Andalusia amb set mil quatre-cents vuitanta. El còlera va desaparèixer de la població i el dia 11 de novembre es cantà el Te Deum.

Els habitants de la Isla, impressionats pel recolzament

de la reina en aquells dramàtics mesos que acabaren de passar, volgueren que el seu agraïment fos palès per sempre més i es dirigiren a la reina novament per demanar-li canviar el nom d'Isla de la Higuera pel d'Isla Cristina, nom que fou aprovat per R.O. del 16 de gener de 1834 i així va comunicar-se al veïnat pocs dies més tard. L'època "fundacional" de la Isla de la Higuera podia donar-se per acabada». JOU, *Els sitgetans a Isla Cristina*, Grup d'Estudis Sitgetans (Sitges 1982), 75.

21.- Archivo Municipal Isla Cristina, Acuerdos, 22 de julio de 1966.

22.- Arxiu Comarcal de Mataró (=ACM), *Mataró*, 24 de setembre de 1966, 1.

23.- «Se da cuenta del dictamen de la Comisión Municipal Informativa del departamento de Central, sobre concesión de la Medalla de la Ciudad al Ayuntamiento de Isla Cristina (Huelva) y,

Resultando: Que la buena voluntad de algunos mataronenses y una profundización en el sentido de los antecedentes históricos sobre Isla Cristina, de la provincia de Huelva, han culminado en un acercamiento entre nuestra ciudad y dicho Ayuntamiento, promovido por los órganos administrativos y de expresión de ambos municipios.

Resultando: Que reiteradas muestras de mutua simpatía, afinidad y delicadezas han venido prodigándose entre ambas partes con aquellos isleños descendientes, muchos de ellos, de aquellos otrora pescadores mataronenses que en el siglo XVIII se establecieron en aquel desolado islote, a la sazón, víctima de reciente seísmo.

Considerando: Que esta platónica aventura tan llena de contenido sentimental y anecdótico ha removido el rescoldo secular que previvia bajo las cenizas del tiempo, y que ha hecho actuales aquellas afinidades, semejanzas y simpatías, hace creer que está latente homenaje de los representantes de la ciudad a los descendientes de aquellos esforzados mataronenses fundadores de la Higuera ha llegado al momento que cristalice en una actitud positiva por parte de esta Corporación, concediendo a la Isla Cristina la Medalla de la Ciudad a su Ayuntamiento.

Visto que en cumplimiento de la circular de 19 de noviembre de 1958, fue previamente solicitada y obtenida la correspondiente autorización de la Dirección General de Administración local, para la concesión de la Medalla de referencia.

Considerando: Que la entidad y significación de esta decisión y los méritos de su receptor aconsejan que la Medalla a conceder sea en la categoría o calidad de oro.

Considerando: Que el presupuesto de dicha Medalla y calidad, presentado por el orfebre encargado de su confección Sr. Esteve de esta localidad, es de veintiuna mil cien (21.100) pesetas y guarda proporción con su calidad artística y valor material y en consecuencia es aceptable.

Considerando: Que para cobertura de los gastos previstos para la organización del acto de entrega oficial lo sea entre los del Programa de las Fiestas de Pentecostés de esta localidad, deberán también destinarse la cantidad de veinticinco mil (25.000) pesetas.

Visto asimismo el informe favorable de la Intervención de Fondos Municipales al gasto y su atención a los antecedentes expresados anteriormente.

El Exmo. Ayuntamiento Pleno, de conformidad con el dictamen de referencia y por unanimidad. Acuerda:

a) Conceder al Ilustre Ayuntamiento de la población de Isla Cristina, de la provincia de Huelva, como Hija predilecta de Mataró y en atención a los antecedentes histórico-anecdóticos-sentimentales, y a los lazos de consanguinidad del que unen a esta ciudad con aquella co-fundación mataronense

del siglo XVIII la Medalla de la Ciudad, en su máxima categoría.

b) Designar al Sr. Delegado de Relaciones Públicas, Don Antonio Navarro Fargas, para preparar los pormenores del acto oficial de entrega de dicha Medalla para las Fiestas de la tradicional Feria de Pentecostés de esta ciudad.

c) Destinar la cantidad de veintiuna mil cien (21.100) pesetas para la adquisición de la Medalla de la Ciudad en su calidad de Oro, y de acuerdo con el proyecto al modelo que se ajusta al modelo oficial y presupuesto presentado por el orfetre local Sr. Esteve y veinticinco mil (25.000) pesetas para los gastos de organización del acto oficial de entrega de aquella, con cargo respectivamente al Capítulo II, Art. 1º, Concepto 1º, Partida 05 del vigente Presupuesto Ordinario, y en la forma que indica la Intervención de Fondos Municipales en su informe.»

(ACM, Acords de l'Ajuntament de Mataró, 1971, f. 15').

24.- «Seguidamente se dio lectura a la moción de la Alcaldía-Presidencia que copiada literalmente dice así: Don Emiliano Cabot del Castillo, Alcalde Presidente del Ayuntamiento de esta ciudad de Isla Cristina, a la Corporación Municipal, tiene el honor de presentar la siguiente MOCIÓN: Las mismas motivaciones e idénticos sentimientos que movieron al Consistorio de Mataró para que en el año 1971 concedieran a nuestro Ayuntamiento la Medalla de Oro de aquella ciudad, la distinción más preciada, así como el título de Hija Predilecta, son los que siempre han estado en el ánimo de esta Corporación Municipal para que igualmente llegado el momento oportuno patentizar a nuestra ciudad hermana nuestro profundo efecto y permanente gratitud mediante la concesión también por nuestra parte de la más alta distinción.

De todos es conocido los vínculos los vínculos históricos que nos unen con Mataró, ya que gracias a la voluntad y decisión de unos pescadores mataronenses en el siglo XVIII fue fundada Isla Cristina, quedando con ello evidenciada nuestra ascendencia mataronesa y forjándose a partir de entonces un lazo indestructible que a lo largo de los años se ha ido fortaleciendo y estrechándose, muy en particular en la última década, en la que como consecuencia de las mejoras y facilidades en las comunicaciones se han ido haciendo cada vez más frecuentes las visitas y contactos materiales para intensificar más si cabe los sentimientos de afecto que une a los habitantes de las dos ciudades.- Como anteriormente se ha dicho, en el año 1971, la Corporación Municipal de Mataró tuvo la gentileza de invitar a la Corporación Municipal de Isla Cristina para trasladarse a aquella ciudad a fin de hacer entrega de la Medalla de Oro y el título de Hija Predilecta concedido al Ayuntamiento de Isla Cristina, actos solemnes y llenos de emoción que tuvieron lugar en la Sala Capitular

mataronesa y a los que asistieron junto con esta Presidencia los entonces Tenientes de Alcalde D. Jaime López González y D. Félix Pichardo Paydo.- Se celebraron además otros actos en los que se supo poner de relieve la exquisita atención que tuvieron para con nosotros el Consistorio y el pueblo mataronés.- Desde aquellas fechas inolvidables a todos hemos estado inquietos e impacientes para a nuestra vez poder hacer patentes al Ayuntamiento de Mataró nuestros vivos sentimientos de gratitud y cariño mediante la concesión de nuestra parte de la más alta distinción que este Ayuntamiento pueda conceder pero debido a no contar con la Casa Consistorial, por los motivos que todos sabemos, ello ha demorado el cumplimiento de nuestras pensadas y deseadas intenciones. Sin embargo el tiempo ha transcurrido y felizmente ya disponemos del nuevo edificio municipal donde poder enmarcar y celebrar los actos que sea necesarios para poder hacer realidad nuestros deseos y por ello estimo que ha llegado el momento de llevarlos a feliz término, al mismo tiempo que corresponda con los que en su día nos fueron ofrecidos, máxime cuando últimamente se han acentuado aun más los lazos de vinculación que nos unen a la tierra de nuestros antepasados por la feliz circunstancia de que este año se haya tenido el acierto de nombrar Reina de las Fiestas Típicas a la señorita de Mataró Marta Niubó Parets (Pubilla de Mataró) y sentimos gratamente halagados con la presencia de una representación oficial del Ilmo. Ayuntamiento de Mataró materializada en las personas de los señores Tenientes de Alcalde D. Francisco Salas Moret y D. Miguel de los Santos Boter Iglesias.- Por todo lo expuesto y aunque esta moción la suscriban todos y cada uno de los componentes de esta Corporación Municipal, haciéndolo esta Presidencia, meramente en cumplimiento de un requisito formal, vengo en proponer al Pleno de la Corporación, que me honro en presidir, se acuerde conceder a la ciudad de Mataró y en su representación al Exmo. Ayuntamiento de la industriosa y bella ciudad hermana, la Medalla de la ciudad de Isla Cristina, en su categoría de Oro, y que los actos propios de la ceremonia de entrega de dicha distinción sean programados para las próximas Fiestas de Verano, con especial invitación de la Corporación Municipal, y que con tal motivo se constituya una Comisión especial que se encargue en unión de la de Festejos para organizar los actos propios a tal fin, cuidando de que tengan el mayor realce y esplendor debiendo para ello la citada Comisión iniciar su labor tan pronto como sea constituida.

La Corporación por unanimidad, acuerda hacer suya la transcrita Moción de la Presidencia elevándola a acuerdo municipal.»

(Archivo Municipal Isla Cristina, Acuerdos, 5 de març de 1976, f. 39).